

ESPERGÆRDE MUSIKFORENING

Mørdrup Kirke

46. Sæson 2025/26 - Program nr 388

Ved marts måneds koncert får vi besøg af Ensemble Mutatis, et bredt ensemble, som består af en strygerkvintet og en blæserkvintet, som kan sammensættes til mange spændende besætninger. Alle medlemmerne af Ensemble Mutatis har eller har haft fremtrædende pladser i større orkestre i Norden, så det er erfarne folk vi skal høre,

Søndag d. 15. marts kl. 16:00

Ensemble Mutatis

Emily Fowler, violin - **Susanja Nielsen**, bratsch - **Carl-Oscar Österlind**, cello -
Ditlev Damkjær, kontrabas - **Brit Halvorsen**, fløjte - **Eva Steinaa**, obo - **Nanna Wendelboe**, klarinet **Jørgen Bracht-Nielsen**, fagot - **Claudio Flückiger**, horn

Bohuslav Martinů
(1890-1959)

Nonet nr 2, H.374 (1959)
Poco allegro - Andante - Allegretto

Antonin Dvořák
(1841-1904)

Serenade, d-mol, opus 44, (1878) arrangeret for
nonet af František Hertl
*Moderato quasi marcia - Minuetto. Tempo di
minuetto - Andante con moto - Finale allegro
molto*

- PAUSE -

Ludwig Van Beethoven
(1770-1822)

Septet i Es-dur, opus 20, (1800)
*Adagio - Adagio cantabile - Tempo di menuetto -
Tema con variazioni: Andante - Scherzo: Allegro
molto e vivace - Andante con moto alla marzia*

Bemærk venligst at ændringer i programmet kan forekomme

Ensemble Mutatis består af 10 entusiastiske musikere, som alle har en solistisk uddannelse og som ved siden af deres deltagelse i ensemblet er veletablerede på fremtrædende poster i danske og svenske orkestre. Ensemblets repertoire spænder bredt og ensemblet har netop taget navnet "Mutatis", der betyder forandring, fordi de ønsker at illustrere ensemblets mangfoldighed. Med en strygekvintet og en blæserkvintet er ensemblet i stand til at præsentere den klassiske verdens mangfoldighed af kammermusik, spændende fra midten af 1700-tallet frem til nutiden. Ensemble Mutatis afsøger til stadighed mulighederne for nye konstellationer. De får arrangeret musik, som ellers ikke er skrevet for netop deres besætning og ikke mindst får de komponeret nye værker. Ensemblet består af: Emily Fowler, violin, tidl.koncertmester i DR Symfoniorkester - Susanja Nielsen, bratsch, koncertmester i Malmø Symfoniorkester - Carl-Oscar Østerlind, cello, lektor på Musikkonservatoriet - Ditlev Damkjær, kontrabas i DR Symfoniorkester - Brit Halvorsen, 1.fløjtenist i Det kgl.Kapel - Nanna Wendelboe, klarinet i Helsingborg Symfoniorkester - Eva Steinaa, 1.solooboist i DR Symfoniorkester - Jørgen Bracht-Nielsen, 2.solofagottist i Det kgl.Kapel - Claudio Flückiger, solohornist i Det kgl.Kapel. Derudover er Christian Ellegaard, som vi havde fornøjelsen af til vores seneste koncert med Poseidon Kvartetten, også en fast del af ensemblet. Han spiller violin i DR Underholdningsorkestret. I dagens program har det dog kun været nødvendigt med 9 musikere, så Christian har fået fri til andre projekter.

Skønt bosat over halvdelen af sit liv uden for Tjekkiet anses **Martinů** næstefter Janáček som den betydeligste tjekkiske komponist i generationen efter Dvořák. I 1906 - 1910 studerede han violin ved Konservatoriet i Prag, hvorfra han blev bortvist pga. dovenskab. Trods det rakte talentet til at han fra 1910 - 1923 kunne bestride en stilling som violinist i Tjekkisk Filharmonisk Orkester. Fra sin tidligste ungdom dyrkede Martinů komposition, men var som komponist autodidakt, indtil han, inspireret af samtidens franske musik, i 1923 flyttede til Paris. Her studerede han hos Albert Roussel, som fik ham til at bryde definitivt med impressionismen for i stedet at lade sig inspirere af Stravinskys rytmisk prægnante stil. Med tiden nærmede han sig neoklassikken, men tjekkiske islæt fornægter sig ikke gennem hele hans omfattende produktion. Efter den tyske besættelse flyttede Martinů i 1941 til USA, hvor Koussevitzky bestilte en symfoni, som gjorde ham berømt derovre. Et lovet professorat i Prag blev i 1948 nægtet ham af det kommunistiske regime, hvorefter han tilbragte resten af sit liv på skift i USA og Europa, hvor han bestred forskellige professorater. Hans anden nonet er noget af det sidste han skrev inden sin død. Efter klassisk forbillede har den tre satser, og inspirationen fra Stravinsky fornægter sig ikke i dette vitale værk, som på ingen måde bærer præg af at være skrevet af en mand, der kort tid efter skulle afgå ved døden.

Dvořák voksede op nord for Prag og viste tidligt musikalske evner. Som søn af en slagter og krovært blev han i en ung alder involveret som violinist, når der skulle være dans og musikalsk underholdning på kroen. Dermed fik han helt naturligt den folkelige, tjekkiske musiktradition ind på rygmarven. En løbebane i farens fodspor som slagter blev opgivet til fordel for en grundig musikuddannelse, der førte til en omfattende karriere. I slutningen af 1800-tallet indtog Dvořák pladsen som den betydeligste repræsentant for tjekkisk, romantisk musik. I 1877 hørte han under et ophold i Wien en opførelse af Mozarts Serenade (Gran Partita) i Es-dur K361 for 12 blæsere og kontrabas. Den inspirerede ham i en sådan grad, at han straks efter hjemkomsten til Prag komponerede sin Serenade op. 44 i løbet af 14 dage. Den første version for ni blæsere ændrede han hurtigt til den endelige version for ni blæsere, cello, kontrabas samt "kontrafagot ad libitum". Ved førsteopførelsen i Prag i 1878 dirigerede Dvořák selv serenaden. Hans gode ven Brahms betegnede den som det hidtil bedste værk fra komponistens hånd. Klassisk i sin form i forening med Dvořáks opfindsomme, tjekkisk inspirerede, romantiske tonesprog fremstår værket som en helstøbt syntese af gammelt og nyt. Ved dagens koncert opføres op. 44 som nonet, arrangeret af Dvořáks landsmand František Hertl. Meget passende til en forårsdag midt i marts viger originalversionens klanglige og orkestrale pondus i dette arrangement for en lysere og lettere kammermusikalsk fremtoning, som yder Dvořáks indtagende idérigdom fuld retfærdighed.

Beethovens septet op. 20, skrevet i 1799, lægger sig tæt op ad den tidlige klassiske divertimento- og serenadestil, som gennem 1800-tallet hørte til aristokratiets og middelklassens foretrukne populærmusik, der ofte blot tjente som baggrunds- muzak ved fester og sammenkomster. Alle komponister skrev musik til dette formål og selv ikke den yngre alvorstunge Beethoven med de dybe panderynker, kunne undslå sig fra at måtte komponere i "den lettere genre". Sandsynligvis med en skarpsindig bagtanke om at få foden godt inden for hos kejserdømmets musikalske elite dedikerede han septetten til Kejserinde Maria Theresia. Sammen med hans første symfoni blev den førsteopført i Wien i 1800 og viste sig at være et hit, som hurtigt blev allemandseje. Beethoven selv, var langt fra begejstret. Han fortrød bittert at have skrevet septetten, som han anså for at være et underlødigt værk, der appellerede til den dårlige smag. Trods denne nedvurdering er den ubestrideligt et "ægte wienerklassisk" mesterværk, fra nogenlunde samme tid som de første symfonier og tidlige kvartetter op.18, hvori Beethoven stadigvæk er præget af Haydn og Mozart. Hans utilfredshed over septetten kan meget vel bunde i psykisk uligevægtighed. De første tegn på hørenedsættelse var begyndt at indfinde sig på denne tid, og de dybe sjælekvaler, der fulgte med det hurtigt tiltagende høretab, afspejlede sig tydeligt i hans musik de følgende år. I løbet af wienerklassikken blev 3 - 4 satser normen for flersatsede værker. Hurtige og til tider hektiske scherzo- satser kunne træde i stedet for de mere adstadige menuetsatser. Med sine 6 satser, indbefattende såvel menuet som scherzo, peger septetten stilistisk både tilbage mod fortiden og ud i fremtiden. Med sin behændige instrumentbehandling har Beethoven tilgodeset, at de respektive instrumenter (violin, bratsch, cello, kontrabas, klarinet, fagot og horn) hver især kommer til udtryk med deres egenart i den samlede helhed.

Juddi Winkel/ Lisbeth Ringsholt

*Espergærde Musikforening bidrager til Dansk Ornitologisk Forenings Klima- og Biodiversitets-fond og
Elsinore 2032 og nyder værdifuld støtte fra Statens Kunstfond og Solistforeningen af 1921.*